

Biofil- Återanknytningen till naturen.

Jenni Österlund

Examensarbete för bildkonstnärer YH examen

Utbildningen för bildkonst

Yrkehögskolan Novia, Jakobstad, Finland 2021

Degree Thesis for fine art, Bachelor of fine art

Degree program in fine art

Novia university of applied sciences and arts, Jakobstad, Finland 2021

Handledare: Göran Torrkulla, Ulrika Ferm, Carina Ahlskog, Marika Holm

Bedömare: Britt Al- Busultan KM, Maria Westerlund KM

Yrkehögskolan Novia. Utbildningen för bildkonst, Köpmansgatan 10. 68600
Jakobstad Finland

Abstrakt

Som barn ägnar jag timtals utomhus i skogen, i diken och på åkrar. Fantasin flödar. Träden är mina vänner och jag sover på en bädd av grankvistar och mossa. Jag utforskar och min nyfikenhet har inga gränser. Jag ser vårknoppar slå ut, grönska, torka och bytas ut mot en snötäckt gren tills jag en dag ser en knopp slå ut igen. Mina barndomsminnen är utomhusminnen. Men vad hände sedan?

I mitt arbete reflekterar jag över hur jag med åren tappade min nyfikenhet på naturen. Jag undersöker begreppet biofilii och använder det som startpunkt för en återanknytning till naturen. Genom en ljud performans håller jag en dialog med naturen där jag sakta men säkert knyter an och utforskar mitt eget biofiliska beteende samt hur jag hittar tillbaka till den trygghet, glädje och nyfikenhet jag kände i naturen som barn.

Abstract

As a child, I spend hours outdoors in the woods, in ditches and in fields. The imagination flows. The trees are my friends and I sleep on a bed of spruce twigs and moss. I explore and my curiosity knows no bounds. I see spring buds sprout, gets green, dry and are replaced by a snow-covered branch until one day I see a bud sprout again. My childhood memories are outdoor memories. But what happened next?

In my work, I reflect on how over the years I lost my curiosity about nature. I investigate the concept of biophilia and use it as a starting point for a reconnection to nature. Through a sound performance, I maintain a dialogue with nature where I slowly but surely connect and explore my own biophilic behavior and how I find my way back to the security, joy and curiosity I felt in nature as a child.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Struktur.....	1
1.2 Biofili.....	1
1.3 Val.....	2
2. Biofili.....	3
2.1 Video.....	4
2.2 Understöd för teknik och natur.....	4
3. Maktbalansen.....	6
3.1 Ojämställdhet.....	7
4. Återanknytningen.....	10
4.1 Reflektion.....	11
4.2 Atmosfär.....	12
4.3 Ljud och konst.....	12
5. Arbete och process.....	14
5.1 Att jobba tillsammans.....	14
6. Sammanfattning.....	16
7. Källförteckning.....	17

1. Inledning

Mitt uttrycksätt är ljud och atmosfär. Jag uttrycker mej i stunden genom att skapa en upplevelse på plats. Ett verk där konstnären är på plats för att förmedla konsten och samtidigt är konsten själv. Atmosfär är ett nyckelord i mina konstnärliga verk eftersom jag tror på kraften i atmosfär och att känslor kan sprida sej. Jag pratar genom ljud och musik med mej själv som instrument och berättare. Min performans är en diskussion och en reflektion över mitt eget beteende. Genom att använda mej av ljud och rörlig bild i en performans skapar jag en stämning som åskådaren kan avvisa eller ta till sej. Jag berättar utan ord och använder istället känsla och upplevelse för att förmedla mitt budskap. Desto flera sinnen man aktiverar, desto större blir upplevelsen för åskådaren/ åhöraren.

Struktur

Min performans har en klar struktur precis som en vanlig berättelse, men precis som berättelsen använder man andra ord varje gång man återberättar den. På samma sätt är min performans levande i sin obestämda form, men förmedlar alltid det samma. Reflekterar alltid över samma frågeställningar: Varför tror sej människan vara överlägsen naturen och hur hittar vi tillbaka till en jämlik relation.

Biofili

I mitt arbete kommer jag utgå ifrån begreppet *biofili*. Jag vill undersöka dess betydelse och hur det tar sig uttryck idag samt hur vi kan återknyta till naturen och den förlorade relationen. Begreppet biofili betyder "kärleken till livet och andra levande ting" begreppet beskriver alltså den psykologiska orientering där vi attraheras av allt som är vid liv. Bristen på natur gör oss olyckliga, men kärleken vi har är inte alltid av ett gott slag, den kan övergå i girighet och maktbehov. En kärlek så stark att vi vill äga livet själv. R. Kellert (ed) (1995)

Val

Första gången jag såg begreppet biofili och läste ordets betydelse kände jag att en pusselbit sattes på plats. Något som jag kände på mej att existerade hade äntligen fått ett namn, en betydelse och forskning bakom sej. I mina arbeten genom åren utgår jag oftast från ett tema eller en händelse och hittar sedan lämpliga tekniker för att framställa mina tankar. På senaste tiden har den teknik jag använt oftast innefattat ljud performance, installation och/eller video. Jag jobbar också ofta tillsammans med andra konstnärer i grupp. Dels för att göra uppträdandet mera händelserikt och intressant för åskådaren, men också för att jag tycker om den relation som uppstår mellan konstnärerna på scenen under ett uppträdande

Under mina år av studier har jag flyttat runt en hel del mellan olika konstuttryck, installation, foto, video, performance, måleri. Jag har känt att det varit svårt att hålla sej till en grupp och att hitta min plattform för konstnärligt uttryck där jag känt att jag hör hemma, men när jag under andra året började jobba tillsammans och göra grupp performance där olika uttryck kunde enas kände jag trots allt att jag var något på spåret. Olika konstformer kan jobba tillsammans och hitta ett gemensamt uttryck och ett gemensamt språk. Därför vill jag använda mej av video och performance i mitt examensarbete.

Mitt arbete är ett försök till att förstå vad som händer runt omkring mej och vilken min plats är inom eller utanför ramen för begreppet biofili. Varför följer vi inte vår instinkt att stanna nära naturen och dess invånare. Var är sprickan mellan människa och natur och vad beror den på. Jag vill inte som konstnär jobba politiskt, jag vill inte peka finger och trycka upp mina anklagelser i ansiktet på åskådarna. Mitt arbete är snarare en gemensam reflektion över våra beteenden, en tankeställare.

Jag strävar efter att skapa en upplevelse för publiken och än mer vill jag skapa en atmosfär. Det vackra med live performance är att alla är där på samma gång och upplever den atmosfär som skapas där och då.

2. Biofili

Biofili är det begrepp som beskriver en känsla och en filosofi som jag länge vetat funnits, men som inte förens för två år sedan fick ett konkret begrepp och stöttande forskning. R. Kellert (ed) (1995) Biofili för mej betyder hopp. För om vi bara hittar personliga återanknytnings metoder har vår biologi redan förutbestämt att vi ska kunna jobba tillsammans och kanske kan biofili vara ett sätt att återställa balansen på vår planet.

Jag växte upp på landsbygden, i en by med 1000 invånare och skogen runt husknuten. Mina bästa minnen är utomhus minnen och tillsammans med mina fyra bröder har vi klättrat i varje träd, undersökt alla myrstackar, samlat alla pinnar och promenerat längs alla stigar. Varje söndag vandrade hela familjen längs upptrampade stigar, åkrar och längs diken för att sedan sätta oss ner vid en laduvägg för att äta medhavda smörgåsar och varm choklad. Jag kan ännu minnas min favorit lek och fantasi där jag byggde upp ett vindskydd och levde mej in i ett liv där jag åt bär och blad från naturen, samlade pinnar till min eldstad, grankvistar till min bädd. Jag blev helt uppfylld av tanken på att det var jag och naturen. Vi tog hand om varandra. Jag och träden, kvistarna, fågelsången och myrorna som kröp på mina fötter .

Jag tror att känslan av biofili och samhörighet med naturen är något som finns inom alla, men vissa föds med en större förutsättning för att undersöka den. När jag bodde i Milano kände jag mej obekvämt varje gång jag forslades med metro under jorden för att ta mej från punkt A till punkt B, de höga husen gjorde att jag kände mej instängd och kvävd samtidigt som de höga träden hemma i skogen gav mej andrum och frihets känslor. På samma vis är jag medveten om att skogen kan kännas skrämmande för någon som inte fötts med förutsättningen att undersöka och skapa en relation med den . Jag tror dock att biofilin finns hos alla trots att alla inte utforskat den.

Biofili känns för mej som ett första steg till förståelsen av mitt eget beteende och min egen relation till livet och naturen. Biofili känns som ett positivt begrepp i jämförelse med biofobi som betyder människans rädsla för naturen. Vi förs längre och längre bort

från naturen och tack vare media blir vi uppskrämda med historier om blodtörstiga fästingar, arga getingar, översvämningar, laviner och andra extrema företeelser som gör att vi allt mer isolerar oss från skog och natur. Biofili känns ändå som en liten krok som vill fånga upp oss och föra oss tillbaka till vår relation med naturen.

2.1 Video

På en vägg projiceras en video med klipp från naturen. Klippen har ett i mina ord "undersökande" perspektiv där jag vill försöka fånga människors perspektiv på naturen genom ett kameraobjektiv. Videon representerar den obegränsade nyfikenhet hos ett barn som tittar på en myrstack, ser sin första solnedgång, leker vid ett vattendrag och undersöker mossor med sin hand. Ett barns förtjusta förundran över vågor, moln och vind. Videoklippen är en samling från flera års vistelser i naturen och är därför inte något jag planerat använda i min performans. De blir därför ett väldigt bra beskrivning av vår nyfikenhet och vilja att samla, äga och interagera med naturen.

2.2 Understöd för teknik och natur

När det kommer till användningen av teknik i arbetet kring teorier om människans behov av natur kan jag känna mej mycket delad. Det råder en tvekan inför teknikens faktiska plats och tillhörighet när man pratar om liv och natur. Ändå vet jag att teknik spelar en stor roll när det kommer till vår nyfikenhet gentemot liv och levande ting. Vissa anser till och med att teknik är en förlängning av mänsklig evolution och biofili. De indiska ekologerna Madhav Gadgil och de Amerikanska Lynn Margulis och Dorion Sagan överväger möjligheten att människans attraktion till natur och livsformer rent av kan reflekteras i den diversitet av teknik och teknologiska redskap som finns tillgängliga i dagens samhälle. Många teknologier används för att undersöka just liv, livsformer och på senare tid även skapa liv.

Själv ser jag teknologi som ett användbart redskap i mitt skapande. Teknik ger oss redskap till vår nyfikenhet och därmed möjlighet att uttrycka vår biofili. Jag anser dock inte tekniken vara en naturlig del av den relation som biologiskt finns mellan livsformer, utan snarare redskap som jag hoppas vi kan använda när vi bygger oss en större förståelse för naturen.

“Det är ingen slump att internet, själva symbolen för vårt moderna liv, är byggt som ett rotsystem. Ingen kan väl tävla med växter när det gäller stabilitet och innovation”
Stefano Mancuso -Växt revolutionen (2019)

Den amerikanske filosofen Francis Sanzaro understöder i viss mån också teorin genom att påstå att internet driver oss mot ett mer och mer biofiliskt beteende eftersom det grundar sig i en vilja att anknyta till andra. Sanzaro anser att teknologi är ytterst väsentligt för teorier kring biofilier eftersom det är en metod för att söka intimitet med naturen. Samtidigt som jag kan förstå teorier kring teknikens samband med teorier kring biofilier känns det som att det är något som skaver. För inte kan väl en video av en annan människa jämföras med ett fysiskt möte där så många andra sinnen spelar in. På samma vis kan väl inte en video av naturen jämföras med en promenad i skogen. Och allt eftersom tekniken blir en större och större del av vårt vardagliga liv tappar vi uppfattning om vad som är verkligt eller inte. För så länge som en video inte kan förmedla doft, temperatur, en känsla av rum så kan den heller inte täcka hela det behov av interaktion som vi behöver med livsformer runt omkring oss.

3. Maktbalansen

I mitt barndomshem eldade vi med ved. Under vintern åkte min pappa till skogen varje helg för att hugga träd som han sedan forslade hem till vår bakgård där han under sommarmånaderna putsade, klöv och staplade veden med hjälp av hela familjen. Veden staplas i hembyggda lador varifrån man sedan hämtade veden med

skottkärror. Den staplades därefter på nytt i det så kallad pannrummet där det var varmt och vreden kunde torka ordentligt innan den brändes för att värma huset och vattnet.

Vid något tillfälle upptäckte jag ljudet som uppstod när jag trummar på en nedsågad tallstam. Detta var början på vedklubbs xylofonen som blev en stor del av min performance. Genom att såga till olika långa stockar av tall kunde jag utvinna olika toner ur träet och därmed ge känslan av en xylofon helt byggd av trä. Tankeprocessen kring xylofonen var lång och utförlig, men själva utförandet och byggandet gick på en kväll. Det har alltid fascinerat mej hur vibrationer kan skapa ljud och jag har länge tänkt mej att jag vill utforska instrument i min konst.

Installationen, instrumenten bestående av en xylofon och andra instrument gjorda av material upphittade i naturen symboliserar maktbalansen mellan människa och natur. Människan tar det hon vill ha och ser sej själv som ägare av naturen. Jag undersöker och diskuterar varifrån denna maktdelning härstammar och vilka konsekvenser den ger. I sin bok *Vibrant Matters- A political ecology of things* 2010, föreslår Jane Bennett att all materia lever och att människans fantasi om död materia leder till ett illusion av makt och ett behov av erövring och konsumtion.

Xylofonen symboliserar dels vår maktposition där vi kan hugga ner träd i snabb takt och enligt eget behov. Eftersom människan tror sig besitta mer makt i och med sin tekniska intelligens. Den symboliserar också hur vacker en relation mellan människa och natur kan se ut. Om vi jobbar tillsammans och tar fram det bästa i varandra kan man skapa något vackert.

Xylofonen deltog sedan som installation i performansen B1op1L1a som var ett första utkast av mitt examensarbete.

3.1 Ojämställdhet

I sin bok *Det politiska djuret* (2001) diskuterar författaren Richard D. Ryder begreppet *artism* som betyder att skada skada andra därför att de tillhör en annan art. Att förbise de stora likheter mellan arter, raser och kön nämligen förmågan att känna smärta. Människan försöker också så ofta komma på ursäkter för sitt beteende en ursäkt som oftast används för att sätta människan i en kategori som är avskild från allt moraliskt ansvar är att människan sägs vara den enda varelse som kan prata, planera och tänka abstrakt, detta rättfärdigar ändå inte artism och att utsätta andra varelser för smärta och ignorans.

På senaste tid har jag upptäckt ett mönster inom vad vi ser på som friluftsliv. Istället för att gå ut för att njuta av den friska luften och den naturliga omgivningen, hitta vår plats i naturen ägnar vi oss åt extrema utomhussporter som mest går ut på att besegra naturen istället för att njuta av den och låta den hela oss. Exempelvis bergsklättring där vi besegrar bergstoppen, cykling och löpning på tid eller i svår terräng. Det handlar inte om relationen med naturen utan överlägsenheten vi känner och makten vi tror att vi besitter. Trots att utvecklingen leda oss närmare en förståelse för vår omgivning, leds vi längre ifrån vår personliga relation med djur och natur.

Hur kommer det sej att vår relation med en hund och en ko kan se så annorlunda ut. Varför köper vi växter i kruka för att dekorera våra hus byggda av trä och sten. Varför sätter vi vissa djur i bur, medans andra får sova i vår säng. Varför är djurplågeri förbjudet i Americas alla 50 delstater, men samtliga delstater har köttfabriker där djuren lever under förhållanden som om det skulle vara din hund skulle anses olagligt. Vem gav oss rätten att bestämma över liv och död, att älska och att äta.

Denna ojämna maktbalans har inte alltid sett ut som den gör nu, i det forna Egypten begravdes djur på samma sätt som människan eftersom man trodde att djuren också hade ett liv efter döden att vänta, många religioner har genom tiden betraktat vissa djur som heliga och/eller jämlika människan. Många religioner tillber naturen och dess olika gudar. Man kan därför fråga sig varför vi i dagens samhälle samtidigt som vi forskar kring naturens goda påverkan på människan också förnekar vårt behov av naturen och vårt beroende av naturens tillgångar. Vad är det som gör att utvecklingen leder oss bort från naturen istället för att undersöka och skapa förståelse för vårt ursprung och vårt ihållande behov av dess närvaro. Min personliga åsikt är att

människan än idag har ett starkt behov av att befinna sej nära naturen och dess invånare.

En teori till varför vi i västvärlden inte har en lika stark förståelse och respekt för naturresurser, andra arters existens och vårt behov av naturen är för att vi så sällan står ansikte mot ansikte med vild natur, för att vi inte är de som sliter på åkrarna och för att vistelse i naturen, sådan som vi känner till den, är väldigt styrd av människor. Går vi på en promenad i skogen sker det oftast på upptrampade leder, elljusspår, längs strandpromenader och alltid i en väldigt trygg miljö. Väljer vi att göra något mer extremt gör vi en flera dagars vandring, dock med små stugor, skyltar, rastplatser och information längs vägen. Människan har alltid ett finger med i spelet när det gäller vår syn på natur och vildmark.

Ibland slås jag av tanken på hur överkligt det känns att vi har vilda djur i den finska skogen, hade det inte varit för ett och annat besök till ett zoo hade man kunna tro att det var påhittade. Så lite syns naturen i vårt moderna samhälle. Naturen är så uppstyrd, fixad och designad i våra samhällen att när vi beger oss ut i skogen blir vi besvärade över dess otymplighet och vår egen bekvämlighet.

Jag kan se en klar spricka mellan människa och natur. En spricka som blir tydlig när vi ser hur man låter stora delar skog brinna ner, när vi äter djur som levt under ovärdiga förhållanden, när vi besöker ett zoo och tror att vi kommit närmare naturen. Samtidigt som forskning tyder på att en promenad i skogen eller vistelse i parker sänker våra stressnivåer och höjer vårt välbefinnande. Var är spricka mellan människa och natur om inte under den dag vi äter måltider fullproppade med animaliska ämnen, hugger ner ett skogsparti, besöker ett zoo där vi tittar och pekar på de instängda djuren och sedan tar en promenad i en park för att det lär ska sänka vår stressnivå. Finns det en tid där vårt moderna samhälle kan leva sida vid sida med naturen och dess många livsformer. Hur vi ska kunna sluta jämföra oss som vi och dom och se hela skapelsen som ett vi. För den makt och den överlägsenhet vi tror att vi besitter är inte bara skadlig för vår omgivning, den är även skadlig för oss själva. Makt trycker ner andra och skapar en ojämlikhet mellan arter.

4. Återanknytningen

Som tonåring ville jag helst slippa undan familjeutflykterna i skogen, andra saker blev mer intressanta och jag tappade min nyfikenhet på naturen. Den magiska värld som jag hade sett som barn försvann, bubblan spräcktes och att vistas i naturen associerade jag mer med ett tvång, blöta skor, myggor och kalla ben. Jag kunde ändå någonstans i mitt bakhuvud förstå att naturen hade spelat en stor roll i min uppväxt och att där fanns en oupptäckt värld som kallade på mej. Det tog några år innan jag

självalt tog en promenad i skogen på mina föräldrars bakgård. Jag minns den gången väldigt bra, det var tidig höst och alla dofter var väldigt intensiva, mossan kändes extra grön och fågelsången mjuk.

Sedan den dagen när jag av egen vilja begav mej ut i skogen har jag känt en stark längtan efter att återknyta till naturen, att hitta tillbaka till den relation, fascination och nyfikenhet jag kände som barn.

Ljudverket, ljudperformansen symboliserar den återanknytning jag söker mellan mej och naturen. Jag har alltid upplevt ljud och musik som väldigt berörande och talande. Jag har en starkare relation till ljud och musik än jag har till det visuella. Ljud är mer känsligt och personligt för mej. Därför är det också den form jag använder för att uttrycka det mest personliga och känsliga i mitt arbete, återanknytningen till naturen.

Enligt John Bowlbys anknytningsteori är en nyfödd "genetiskt programmerad" för att knyta an till sina föräldrar. Detta är för det evolutionära målet att skydda barnet från fara och öka dess chanser att överleva. Barnet utvecklar, när utvecklingen är som den ska, förmågan att söka närhet till sina föräldrar / vårdpersonal och använder dem som en "säker tillflyktsort" för stress och en "säker bas" för att utforska sin omgivning. Som Bowlby säger, hur sambandet utvecklas kommer att påverka en individs relationer under hela deras liv.

På samma sätt som Bowlby beskriver hur ett barn knyter an till en förälder för att hitta trygghet och närhet kunde man beskriva hur en människa knyter an till naturen. Knyter vi an till naturen har vi en trygg hamn, en famn där vi kan hitta tröst och vila för att orka leva det stressfyllda liv som pågår runtomkring oss. Kan man till och med tänka sej att vi har ett biologiskt behov av att knyta an till naturen, så som begreppet biofil kan tolkas. Jag vill hitta den trygga famn, den lugn och den koppling som jag tror kan finnas sej mellan mej och naturen.

4.1 Reflektion

I mitt arbete reflekterar jag över situation och beteende. Jag funderar och reflekterar över min egen process för att återknyta till naturen. Forskning pekar mot att naturen

är bra för både den fysiska och mentala hälsan. Att vistas i naturen sänker våra stressnivåer och skärper vårt fokus. Jag upplever dock att det finns en viss skillnad mellan de hälsosamma effekter av naturen och att skapa sig en personlig relation till naturen.

“And I am singing to my mother, singing to the seas
See I've been singing to my father, singing to the trees
Singing to the things that help us breathe “
Days in the sun - Ziggy Alberts

I mitt arbete jobbar jag för att reflektera över vårt biofiliska beteende samt hur min egen relation till levande ting ser ut. Min performance representerar dels en dialog mellan mej och livet, men också min egen återanknytning till naturen. Det språk jag har valt är ljud och musik.

Vad vill jag säga naturen? Förlåt för min ignorans, min självishet, behov av erövring och konsumtionen. Att jag dragit mig undan från vår relation och sett till mina egna behov. Jag vill hitta tillbaka till min nyfikenhet för omgivningen. Jag vill hitta tillbaka till den vördnad och respekt vi visat varandra. En relation bygger på respekt, tillit, kommunikation. Den kommunikation vi haft har brutits på grund av girighet och maktbehov. För att kunna leva i symbios tror jag att första steget innebär vår egen förståelse för vårt behov och beroende av natur och förstå att vi alla är en del av den. Sedan måste vi överlämna oss själva till symbiosen, hitta vår egen plats där vi kan leva i kretslopp istället för att sätta oss själva på toppen.

4.2 Atmosfär

I sitt examensarbete *Rumslighet och atmosfär exteriört* (Jönköping 2018) kommer författarna Anton Gustafsson och My Servin fram till slutsatsen att människors tidigare upplevelser, ljussättning och val av plats påverkar hur människan upplever atmosfären i ett rum. Jag fastslog därför att mitt arbete tar sej bäst uttryck om publiken befinner sej på plats vid utförandet av verket eftersom vi inte kan uppleva samma atmosfär framför en videoskärm som vi upplever i realtid på den utvalda plats för performansen.

För mej är atmosfär och stämning något som jag lätt kan läsa av i olika situationer och jag har alltid känt att atmosfär kan förmedla ett budskap. Jag har därför intresserat mej lite extra för att förmedla en del av budskapet genom att bygga upp en stämning. Därmed sker en slags interaktion med publiken och konstnärerna.

Atmosfär är något man skapar tillsammans och genom att publiken upplever performansen bildar de känslor och upplevelser som bidrar till atmosfären. Något jag som konstnär inte kan bestämma över helt och hållet förutom att bidra med en utgångspunkt och min egen upplevelse och mitt budskap i det jag gör. Jag tror att atmosfär är något man skapar tillsammans, men att man också påverkas av varandra och att jag därför kan sätta utgångspunkt för den atmosfär som kommer upplevas under utförandet av min performans. Min utgångspunkt är dialog, återanknytning, respekt och reflektion. Jag reflekterar själv över min relation och återanknytning till naturen och vill därmed öppna upp en atmosfär för åskådarnas förståelse och reflektion över sin egen relation.

4.3 Ljud och konst

För 4 år sedan såg jag mej själv mer som musiker än som konstnär. Jag har musikalisk bakgrund och har alltid fascinerats av ljud, rytmer och rytminstrument. När jag trots detta inledde mina studier på en konstnärlig linje gjorde jag det med tanken att jag vill involvera musiken i mina arbeten. Under hösten 2018 deltog jag i en workshop med ljudkonstnären Guillermo Galindo och efter en veckas arbete med ljud och en performans som avslut för hela workshopen var jag säker på vad jag ville jobba med under kommande år. Att kunna göra ett arbete som involverar min relation till naturen, ljud och rytm känns helt fantastiskt. För mej är hörselsinnet starkare än synen och jag har alltid berörts starkt av musik.

5.Arbeta och process

Att jobba med performance möter annorlunda problematik än exempelvis måleri och skulptur. Frågor som jag behövt fundera extra mycket på är var, när och hur performansen skall utföras. Hur viktig publiken är för utförandet. Vikten av att verket utförs i realtid. Frågor som kräver extra mycket eftertanke i pandemi tider med en hel del restriktioner. Jag beslöt i ett tidigt skede att performansen inte bör utföras via

streaming, eller visas upp som en videoinspelning eftersom publikens närvaro är en avgörande del av verket. En annan frågeställning är hur man jobbar med ett verk vars utförande baserar sig på improvisation och att skapa något i stunden. Hur ska jag kunna se en process i mitt arbete, när resultatet av utförandet alltid ser och låter annorlunda. Under arbetets gång har jag lärt mej att konsten i alla former är levande och är tillåten att vara sådan. Processen är inte alltid de resultat vi ser i utförandet, utan de processer som pågår runt omkring och under tiden som konsten tar sin egen form. Det jag har funderat på under processen har istället varit vad jag vill säga, vilken atmosfär jag vill skapa, vilja ljud jag vill ha med, hur jag visuellt vill presentera performansen. Sedan händer allt i stunden.

5.1 Att jobba tillsammans

Ända sedan jag kom i kontakt med begreppet biofilia har jag känt en sådan stark dragningskraft till ordet, men det har helt enkelt känts för stort och onåbart. Men inom mej har pågått en ständig process för att bearbeta ämnet, bilda en egen uppfattning och äntligen känner jag mej redo att jobba med ämnet. Under våren 2020 inledde jag ett projekt tillsammans med Michele Uccheddu, elektronisk musiker och percussionist. Projektet hette vid den tiden *sound of nature* och var en utforskande performance där vi sökte efter ljud och musik i naturen. Detta kulminerade oftast i en slags ritualistisk sound performance där vi spelade på träd, stockar, stenar, is och kottar. Det blev en slags sång till naturen eftersom inga andra mänskliga åskådare befann sig på platsen. Projektet utvecklades och vid ett par tillfällen streamade vi våra performanserna via olika sociala medier.

Under den första biophilia performansen i november 2020 valde jag att fortsätta jobba tillsammans med Uccheddu, för att med hjälp av hans kunskaper kring generativ musik kunna skapa ett bredare spektrum av ljud och därmed nå den stora atmosfär jag strävade efter. (generativ musik innebär att musiken skapas själv med hjälp av små fragment eller toner.)

Jag föredrar att jobba tillsammans med andra konstnärer. Jag känner att den relation och energi som uppstår mellan konstnärer som jobbar tillsammans mot samma mål är något man inte hittar i andra sammanhang. Därför har de flesta av mina tidigare performanser inkluderat åtminstone en annan konstnär eller musiker och så också mitt examensarbete. Jag finner också den stämning som infinner sig på scenen tillsammans med en annan människa mycket intressant. Hur adrenalinets sprider sig i luften. Att dela en konstnärlig upplevelse för människor närmare varandra.

Jag och Uccheddu har jobbat tillsammans länge och känner varandra på och utanför scenen, vi har byggt upp en tillit till varandra. Tilliten är väsentligt när man jobbar med delvis improviserad konst, att kunna lita på att man lyfter varandra och spelar tillsammans, skapar tillsammans. Att vara flera på scenen skapar också mera gruppkänsla och vi-känsla vilket är viktigt i mina arbeten efter som jag söker att beröra och skapa en kollektiv upplevelse och känsla.

6.Sammanfattning och reflektion

Processen har varit lång eftersom jag ser dess början redan får något år sedan. Jag kan inte i egentlig mening urskilja var mitt arbete gick in i fasen av examensarbete och tycker om tanken på att allt är en en lång process där projekt och tankar får flyta in i varandra, kollidera och fortsätta utvecklas. När jag blickar framåt ser jag definitivt att

jag fortsätter jobba med samma medium och tematik. Jag fantiserar om att utforska möjligheten att bygga andra instrument, större instrument samt ansöka till festivaler och evenemang med performansen. Jag och Uccheddu kommer fortsätta samarbetet och skapa ljud tillsammans. Vi har planer på att göra en performans där vi samarbetar med flera musiker samt utvecklar instrumenten.

Jag känner att arbetet har fört mej närmare min egen relation med naturen, vilket har varit en förhoppning ända sedan början av processen. Att fått tid och möjlighet att undersöka, interagera och diskutera med naturen under de senaste månaderna har varit väldigt viktigt för mej och känts mycket naturligt. Ofta tror jag att avsaknaden av en relation till naturen beror på en tidsbrist, vilket leder till oförståelse inför dess inverkan på oss. Jag har inte nått någon slutdestination i min återanknytning till naturen, men jag har öppnat mina ögon och påbörjat en process som genom konsten och min egen nyfikenhet leder mej närmare en jämn maktbalans mellan mej och jordens alla levande ting.

7. Källförteckning

Bennett, J. (2010). *Vibrant matter: A political ecology of things*. London: Duke University press

D. Ryder. R (Svenska 2020). *Det politiska djuret*. Sverige: Bokförlaget Nya Doxa

Mancuso. S (Svenska 2019). *Växtrevolutionen: växterna har redan uppfunnit vår framtid*. Sverige: Bazar Förlag

Stephen R. Kellert. (ed.) (1995). *The biophilia hypothesis*. USA: Island Press

Rumslighet och atmosfär exteriört (Jönköping 2018) kommer författarna Anton Gustafsson och My Servin

Webbadresser

<https://www.kmh.se/> 07.01.2021

<https://www.alejon.se/biofobi/> 07.01.2021

<https://www.britannica.com/science/biophilia-hypothesis#ref1090174> 20. 12. 2021